

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

УДК 316.614.5:37.018.1

**ВПЛИВ СТРУКТУРИ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН НА ВЗАЄМИНИ
СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З РОВЕСНИКАМИ****Левчук М., здобувач ОС «магістр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта», 6 курс,
РДГУ***Науковий керівник: канд.психол.н., доцент Піонтковська Д.В.*

Постановка проблеми. Важливою характеристикою сім'ї є її структура – склад і кількість членів сім'ї, а також система сімейних взаємин, що включає стосунки спорідненості, влади й авторитету, зв'язки горизонтальні (чоловік – дружина) і вертикальні (батьки – діти), рольову взаємодію як сукупність установок, норм і зразків поведінки, що характеризують одних членів сім'ї в їхньому ставленні до інших її членів[1].

Мета статті: проаналізувати вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вплив внутрішньо-сімейних взаємин на розвиток та формування дитячої особистості розкрито в працях О.Вишневецького, М.Володкевича, О.Духновича, В.Кравця, А.Макаренка, Я.Мамонтова, М.Стельмаховича, В.Сухомлинського, Я.Чепіги; сутність і закономірності взаємодії батьків і дітей у сучасних умовах стали предметом наукових пошуків Т.Алексєєнко, О.Докукіної, К.Журби, Т.Кравченко, Л.Повалій, В.Постового, О.Хромової [3].

В основі філософського розуміння взаємодії сім'ї та дошкільного закладу лежить судження про те, що за виховання дітей несуть відповідальність батьки, а всі інші соціальні інститути покликані допомагати, підтримувати, направляти їхню діяльність.

Дослідники дошкільного дитинства фіксують свою увагу на невеликих дитячих групах, вирішуючи, наприклад, задачі виховання дитини в іграх і праці. На етапі дошкільного дитинства у дитини складаються початкові взаємини з ровесниками, визначаються перші контури дитячого колективу. В дошкільній педагогіці термін «дитячий колектив» нерідко вживаються по відношенню до групи дитячого садка незалежно від того, чи є в групі показники, які характеризують дитячі взаємини як взаємини колективного характеру [4].

Нині перед педагогами і батьками стоїть важливе завдання — перейти від авторитарної педагогіки до педагогіки гуманістичної, що ґрунтується на засадах демократизму.

Багато видатних педагогів відстоювали гуманістичний зміст виховання: Ж.-Ж.Руссо, Й.Песталоцці, К.Ушинський, Я.Корчак, А.Макаренко, В.Сухомлинський [6].

У структурі сім'ї розрізняють структуру сімейних ролей, сімейні підсистеми і межі між ними, що є своєрідними механізмами, за допомогою яких сім'ї виконують свої функції, а також структуру комунікації.

Особливості рольових і міжособистісних стосунків членів сім'ї, їх взаємодії відбиваються на емоційному рівні та відносно стійкому психічному стані (настрої) сім'ї, тобто на її психологічному кліматі. Психологічний клімат сім'ї, у свою чергу, впливає на міжособистісні стосунки її членів, на їхнє світовідчуття, самооцінку, саморегуляцію себе як особистості, на життєдіяльність і життєздатність сімейного колективу загалом [8].

При аналізі психологічних досліджень нами виділено два підходи до визначення ролі сімейних відносин у формуванні взаємовідносин з ровесниками.

В першому з цих підходів висунутий тезис про компенсаторну роль, яку виконує комунікація дітей з однолітками по відношенню до їх сімейного стану. В цьому підході можна виділити два напрямки. В першому напрямку висувається гіпотеза про те, що недостатність турботи і любові, яку дитина відчувала в сім'ї, вона компенсує у відносинах з ровесниками. У.Бронфенбреннер в якості основних характеристик особистості, які здобуваються дітьми в процесі навчання з ровесниками, виділяє взаємну довіру, доброту, готовність до співпраці, відкритість. Ровеснику частіше, ніж дорослому, вважає він, адресується допомога і співчуття [2].

В іншому напрямку цього підходу, навпаки, стверджується, що діти у відносинах з однолітками проявляють ті почуття, які вони не можуть проявити до батьків: агресію, антагоністичну поведінку.

В другому підході передбачається, що діти переносять способи відносин, які складаються в їх сім'ях, на відносини з однолітками. При цьому дитина може або використати свою позицію, або ідентифікувати з позицією когось з батьків. в психоаналітичних дослідженнях цей механізм був названий механізмом переносу. Переносом тут називають переживання емоцій, поривів, відношень, фантазій і захисту по відношенню до деякої особистості в теперішньому часі, не адекватне по відношенню до неї, так як вони є повторенням, переміщенням реакцій, які утворились по відношенню до значимих особистостей в ранньому віці. На нашу думку, цей же механізм діє і у випадках, які описувались при першому підході.

Список використаної літератури

1. Мухоморина Л. П. Пізнання світу разом з дорослими: типи взаємодії *Дошкільне виховання*. 1999. №8. с.36.
2. Гиппенрейтер Ю. Общайся с ребенком. Как? Москва: Черо, 2004. 236 с.
3. Детская психология: Учеб. Пособие / Я.Л. Коломинский, Е.А. Панько, А.Н. Билоус и др., под ред. Я.Л. Коломинского, Е.А.Панко. Мн.: Университетское, 1988. 399с.
4. Психологічна енциклопедія: (А-Я) / Авт. – упоряд. О.М.Степанов. Київ: Академвидав, 2006. 423с.
5. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні / Наук. ред. О.Л. Кононко Київ. 2003.
6. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Академвидав, 2004. 456с.
7. Свірська Л., Петрова Н. Співпраця дорослих з дітьми в дитячому садку *Психолог*. 2005. №10.
8. Соціальна педагогіка / Под общ. ред. М.А. Галагузовой. Москва: ВЛАДОС, 2001. 416 с.

УДК 159.922.73 : [316.61:004]

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР

Мельник Н., здобувач ОС «магістр» спеціальності 053 «Психологія», 6 курс, РДГУ

Науковий керівник: доктор психол.наук, професор Немеш О. М.

Постановка проблеми. У сучасних умовах оновлення усіх сфер людської життєдіяльності зростає потреба у творчих особистостях, спроможних виявляти ініціативу, генерувати нові ідеї, реалізовувати нові задуми, сприяючи суспільному прогресу. Це актуалізує проблему розвитку творчих здібностей у гуманітарній науці і практиці, розв'язання якої є важливим завданням державної освітньої політики України.

Зазначене завдання набуває особливого значення у вихованні дошкільників, адже саме в дошкільному віці закладаються базові основи для розвитку усіх потенціалів особистості. У зв'язку з цим воно отримало відображення у Державному стандарті дошкільної освіти України – Базовому компоненті дошкільної освіти, який «спрямовує зусилля батьків, педагогів, психологів на розвиток творчого потенціалу дитини»

Мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити розвивальну програму розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор

Виклад основного матеріалу дослідження. У наукових дослідженнях сутності творчих здібностей творчість постає як складне утворення, притаманне кожній особистості, що виявляється у здатності людини створювати (знаходити, уявляти, виробляти) на підставі

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135